

Försonaren

Joh 3:11-21; 4 Mos 21:4-9; 1 Joh 1:8-2:2

När vi läser om Jesus i Bibeln ser vi hur Han flera gånger talar till större folksamlingar. Många människor följde Honom och lyssnade när Han undervisade och förkunnade. Men i dagens text är det istället samtalet i det lilla sammanhanget som står i centrum. Bibeln berättar ju faktiskt om tillfällen där det inte är de stora massorna som lyssnar utan istället enskilda individer. I kapitlet som följer efter dagens evangelietext möter Jesus kvinnan vid Sykars brunn i ett förtroligt samtal om det levande vattnet. I dagens text möter Jesus den lärde teologen Nikodemos i ett samtal om räddning och dom, ljus och mörker. I båda samtalen står tron i centrum. Ja, kan det bli på annat sätt när Jesus är samtalspartnern?

Tron är central eftersom tron för oss in i gemenskap med Honom som är den ende som kan rädda oss från allt som söndrar och splittrar, förtär och förgör, ja, allt det som vi kan kalla *synd*. Men är det inte dags att kyrkan släpper taget om sådana ålderdomliga begrepp och blir lite mer modern? Talet om synd hör väl inte hemma i en kyrka som vill vara relevant i nutiden? I dagens moderna samhälle vet vi väl ändå bättre än att tala om synd!

I rådande virustider vet vi inte när vi som församling kan samlas till nattvardsfirande igen, men när vi väl gör det kommer vi att vara hopplöst omoderna och på nytt stämma in i psalmen/sången 143 med "syndatexten":
Guds rena Lamm, oskyldig på korset för oss slaktad, alltid

befunnen tålig fastän du var föraktad, vår synd på dig du tagit och dödens makt nedslagit. Giv oss din frid, o Jesus.

Den teologi som nämnda psalm och text ger uttryck för blev så provocerande för en präst i Svenska kyrkan att personen för några år sedan skrev en debattartikel i Kyrkans tidning om hur "motbjudande" allt tal om synd i kyrkorna är. Prästen menade att den gudsbild och människosyn som sammanfattas i psalmen är förfärlig och grotesk. Prästen undrade: "Är det inte dags att vi i kyrkan börjar tala om människor i utveckling istället? Det finns ingen fallen skapelse och därför blir hela försoningsläran orimlig! Plocka bort allt tal om synd, skuld, skam, blod, slaktade lamm och annat förfärligt! Det hör inte hemma i modern tid, bland upplysta människor!"

Prästen är, så vitt jag vet, inte präst längre. Det blev i längden ohållbart att i gudstjänsten stå och påstå att Jesus dött för människors synders skull när prästen i fråga inte trodde på det. Nej, tror man inte på det ska man självfallet inte vara präst. Det är svårt att stå i försoningens tjänst om man förnekar behovet av försoning. Men denna söndag betonar vi behovet av försoning! Temat för dagen är *Försonaren*.

I min ordbok förklaras försoning som "återställt vänskapligt förhållande efter konflikt" eller "återställande av gudsgemenskap". Den kristna tron förkunnar att människan har syndat, d.v.s. vänt sig bort från sin Skapare och det har fått allvarliga konsekvenser. Synden gör oss mindre än vad vi är kallade att vara. Synden för oss vilse. Synden för oss bort från vårt mål och målet är gemenskapen med Skaparen, Livets källa,

Gud. Och när synden för oss bort från Livets källa blir konsekvensen tydlig: synden dödar! Synden släcker livet.

Den kristna trons tal om synd finns inte för att slå ner människan och hålla henne i schack med ett ständigt dåligt samvete. Talet om synd finns därför att synden är en otäck realitet. Synden existerar och utför sitt verk trots människans ihärdiga försök att förneka den. Ja, det är när människan förnekar synden som den är extra framgångsrik i sitt verk!

Men den kristna tron rymmer inte bara tal om synden som en realitet. Tron talar också om möjlighet till befrielse från synd som en realitet. Den kristna tron är berättelsen om att synden inte får sista ordet. Berättelsen om *Försonaren* är berättelsen om syndens nederlag och livets seger. Bibelns budskap är att Gud offerar sig själv för att rädda den mänsklighet Han älskar. Jesus blev människa för att han genom sin död skulle göra dödens herre, djävulen, maktlös och befria alla dem som genom sin fruktan för döden varit slavar hela sitt liv, som Ordet säger (Hebr 2:14-15).

Bibelns samlade budskap vittnar om detta, men man behöver vara öppen för helheten i Skriften för att se det. Man behöver se att Bibelns texter inte står var för sig, de vittnar tillsammans om Guds verk och människans väg. Vissa texter sammanfattar eller förtydligar budskapet och dessa texter kan liknas vid en lampa eller sol som sprider ljus över de övriga texterna. Lampan eller solen ersätter inte de övriga "svåra" texterna, men sprider ljus över dem.

I dagens evangelium finner vi en sådan lampa eller sol, nämligen den text som brukar kallas Lilla Bibeln: *Så*

älskade Gud världen att han gav den sin ende son, för att de som tror på honom inte ska gå under utan ha evigt liv (Joh 3:16). Förtäningen är inte oviktig: Ty Gud sände inte sin son till världen för att döma världen utan för att världen skulle räddas genom honom (v. 17). Sådana texter sprider ljus över andra texter (och påskpsalmer!). De lär oss att ha rätt perspektiv, att börja i rätt ände. Istället för att förfasas över talet om synd får vi glädjas över befrielsen från den.

Samma förhållningssätt kan vara vägledande i mötet med dagens GT-text. Vi får börja i rätt ände. Vi kan förfasas över att Gud sänder giftormar mot det i olydnad klagande folket. Giftormar som biter och dödar (minns syndens lön är döden!). Eller så kan vi säga: Tänk så fantastiskt att Gud erbjuder en räddning till livet till den som omvänder sig! Tänk så förunderligt att en blick på kopparormen kan peka så tydligt på räddningen genom den upphöjde Frälsaren och Försonaren på korset! Ja, det finns olika sätt att förhålla sig till texterna.

Episteltexten för dagen sammanfattar allt på ett föredömligt sätt: *Om vi säger att vi är utan synd bedrar vi oss själva, och sanningen finns inte i oss. Om vi bekänner våra synder är han trofast och rättfärdig, så att han förlåter oss synderna och renar oss från all orättfärdighet. Om vi säger att vi inte har syndat gör vi honom till lögnare, och hans ord finns inte i oss. Mina barn, detta skriver jag till er för att ni inte skall synda. Men om någon syndar har vi en som för vår talan inför Fadern, Jesus Kristus som är rättfärdig. Han är det offer som sonar våra synder och inte bara våra utan hela världens (1 Joh 1:8-2:2).*

Med rätt perspektiv ser vi att synden inte får sista ordet. Den som är villig till omvändelse får ta emot förlåtelse

och befrielse genom Jesus Kristus, Försonaren. Och den upprättade människan får gå ut i världen och själv vara med och bidra till försoning, upprättelse och nytt liv i Jesus Kristus.

Vi får en tydlig påminnelse om allt detta när vi firar *eukaristin* - tacksägelsens måltid. Än en gång, vi vet inte när vi får göra det tillsammans igen, men låt oss se fram emot den dagen! *Kristi kropp för dig utgiven. Kristi blod för dig utgjutet.* Så lyder trons koncentrat. Gud sände inte sin Son till världen för att döma världen utan för att världen skulle räddas genom Honom. I förvissning om att detta är sant får vi lyfta trons blick och se mot den Upphöjde!

Vi får också minnas att Han som är upphöjd även trivs utmärkt i det enskilda samtalet. Låt oss särskilt bejaka det samtalet när vi nu under en tid tvingas till återhållsamhet på många olika plan. Och i väntan på att få mötas igen kan vi be tillsammans: *Barmhärtighetens Gud, hjälp oss i den goda kampen mot allt som hotar gemenskapen med Dig. Hjälp oss att vandra i Ditt ljus, så att våra liv får vittna om försoningens verklighet i Jesus Kristus. Amen.*